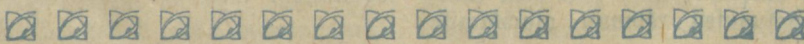

Siidorte Siu

Süpe peastendõõri järel.

No 3

1922

Mis on elu?

Kord, kui linnud endit wäsinuks olid laulnud, sai waihus murtud ootamata küsimusega: „Mis on elu“?

Peaaegu kõik kohkufid, aga wäike lõoke wastas: „Elu on laul“.

„Ei, elu on wõitlus pimeduses“, wastas wihmausfite, kes pika kaewamise järele waewalt pea maapinnale oli saanud.

„Mina usun, elu on pakatamine“, ütles dienupp, oma lehti liblika suureks röömuks laiali sirutades, kes teda suudles ja hiiüdis: „Elu on piiramatta rööm“.

„Nimeta teda parem liihikeseks suweks“, piriſes kärbes mööda lennates.

„Minule ei näi elu midagi muud olewat, kui käristamine ja lohistamine“, kaebas wäike ſipelgas, kes suurt kõrt järele wedas, mis temast enesest mitu korda suurem oli.

Kukirääk naeratas ainult, et oma mõtete puudust warjata.

Samal filmapilgul hakkasid suured wihma piisad alla langema ja sofistafid raskelt: „Elu seisab piſarateſt koos“.

„Teie eſfite kõik“, hiiüdis kottas, oma majes-

teetliikude tiibadega õhus purjetades ja pajatas uhkelt: „Elu on wabadus ja jõud“.

Pimedus hakkas wõimust wõtma ja wäike warblane soovitas puhkusele minna. Siis sofistatas õõsene tuuleõhk: „Elu on ainult une-nägu“.

Waihus hõljus üle maa ja lihnade. Koidu aeg hakkas kätte jõudma, kui üksik teadusmees oma uurimise toas lambi ära kustutas ja sügawasti õhkas: „Elu on ainult kool“.

Paar noortmeest tulid mööda teed, kes õõ lõbustustes mööda olid saatnud, ja üks neist toonitas: „Elu on rahustamatta igatſus“.

Ukſitſelt näitas ennast roosakas puna hommikupoolſel taewa ſerwal, puude latwu ja kergeid pilwefefi kullatades, ja kui ſiis hommik ärkawat loodust terwitas, kõlas wägewa kolkukolana üle maailma: „Elu on ainult üks algus“.

Oli kord üks mees, kelle nimi on hülſganud ja weel alles praegu hülſgab püha ajaloo lehtedel; keſ elu wõitlusi ja puhkufeta töötamist, üheſt linnast teiſe rännates ja ſagedasti tunnistuſe pärast wangikodades istudes, ütles ta: „Kristus on minu elu“!

¶ Mis on elu Sinule, armas lugeja?

Wäsinud jalg.

„Teie jalg saab tõesti wäga ära wäſima“, ütles pealtwaataja potiseſepale, kes jalaga sõtkudes hoorataſt käikus hoidis. „Ei“, wastas potisepp, „ſee jalg ei wäſi mitte ära, mis tööd teeb ja sõtkub, waid ümberpöördult, ſee jalg, mis paigal ſeiſab“.

Need inimeſed, kes tööd teewad, ei ole eluſt

wäſinud, waid need, kes midagi ei tee. Paljud, kes külluses tööta elawad, on haiglaſed ja rahutumad, kuna need, kes oma igapäewase leiwa ſaamiseks peawad töötama, rahulikud ja õnnelikud on.

„Töötegija uni on magus, föögu ta piſut ehk palju“. Roguja 5:11.

Wäike kolmnurt.

„Oh ja“, ütles üks indianlane, „ma tean, mis ſüdametunnistus on. See on üks piſikene kolme nurgeline aſi ſiin ſees“ (ja pani käe rinna peale). „Kui ma hea olen, ſiis ſeiſab ta wakka, aga kui ma kuri olen, ſiis hakkab ta

liikuma, nii et nurgad mind torgiwad, mis suurt walu ſünnitab. Kui ma aga kurja edaſi teen, ſiis kuluwad ta nurgad wähehaawal ära, ja ſiis ma ei tunne enam mingiſugust walu“.

Hoopis ümberpöördult.

„Siis saab meie ſuu täis naermiſt ja meie keel täis hõiskamiſt“. (Psal 126:2).

„Wõi nii, Jaf, wana poiſs“, ütles üks mees teiſele, kes hiljuti oli ümberpöörnud, „ma olen kuulnud, et Sa oled igasuguseſt röömuſt ofawõtmise lõpetanud“?

„Ei ſugugi mitte! Aſi on hoopis ümberpöördult: ma olen nüüd juſt röömuſt elu maitſema halkanud. Selle aſemele olen aga oma ſenisteſt rumaluſteſt loobunud“.

(„Kriſts Ropet“).

Noorte Elu

Eesti Noorte Ühiklõttude

Liidu hääletandija

Nr. 3.

Teine aastakäik.

1922.

Hüpe peastenõõri järele.

Üks mees käis kaljudel linnu mune korjamas. Sügawa mere kohas rippuwa kalju harjale kinnitas ta nõõri ja laskis ennast seda möõda alla, kuni ta sinna kohale jõudis, kus linnu pesa kalju nukkil seisis. Et aga kalju kaugele mere kohta ulatas, oli korjajal raske linnu pesale läheneda.

Nõõri otsas edasi-tagasi, kui kella pendel kõikudes, sai ta nii kalju nukkil lähedale, et ta ühe hüppega sinna peale sai. Aga selle juures peasis nõõr ta kättest lahti. Kohutaw filmapilk! Ta seisis nüüd kalju nukkil, meri jalge all ja taewas pea kohal, kuna nõõr edasi ja tagasi kõikus. See tuli talle küll lähedale, kuid mitte nii ligi, et ta oleks ulatanud sellest finni haarata.

Jälle waos kõis kaugemale ja murega waatas mees, kuidas ta kõikumise hoog iga korraga wähenes, ja ta temale enam nii lähedale ei tulnud, kui alguses. Ta mõistis, et nõõr wiimaks täiesti waikselt rippuma jääb, kuid niisuguses kauguses, et tema sellest mingil wiisil ei ulata finni haarata. Kui nõõr jälle pikkamisi temale lähenes, nägi ta, et juba järgmisel korral wõimata oleks seda kätte saada.

Hinge finni hoides ootas ta, kuni nõõr selle kohani pidi jõudma, kust ta hakkab tagasi waoma. Nüüd, ehk iialgi, pidi ta katsuma ennast peasta. Ta hüppas, kõike julgust kokku wõttes, tabas nõõri ja sai peastetud. Weel üks filmapilk, ja ta oleks oma peastmise wõimaluse kaotanud.

Niisama pakutakse sulle hinge peastmist. Wõimalused tulewad ja lähewad, ja kui neist ei hoolita, lähewad nad möõda — wõib olla igawesti.

Koosolekutes, kui ka muul teel manitsetakse sage-dasti meeste- ja naisterahwaid, et nad Kristust, kui oma isikliku Arapeastjat wastuwõtaksid ja endit Temale ära annaksid; kuid nad on seda edasi liiklanud, lootes, et neil tulewikus selleks parem wõimalus saab tulema ja kergem saab olema Jumalat teenida. Iga kord niisugust otsust tehes on nad tunnud, kuidas Jumala Waimu manitsew hääle ikka waiksemaks jääb, kuni wiimaks igasugune igatsus Jumala järele hingest kustub.

Keegi noormees istus ühel pühapäewa õhtul Jumala sõna kuulutuse koosolekul, ja tundis tarwidust arapeastmise järele. Sügawas liigutuses tegi ta eneses töötuse homme õhtul jälle koosolekule tulla ja ennast Issandale äraanda, mille peale ta just pidi koosolekult lahkuma. Keegi aga hoiatas teda, näidates, kui hädaohtlik on ümberpöörmist homse peale edasi liikata. Murtud südamega kogus ta julgust, otsustas, otis arapeastmist ja leidis rahu Kristuses.

Samal õhtul läks ta weel kaewandusse oma teenistusse. Wara hommikul sündis õnnetus ja üks sõe ladem langes mehe peale. Ta seltsimehed tõttasid talle appi, ja kuulsid teda ütlewat just siis, kui wiimane elu säde kustus: „Tänu Jumalale, et ma ennast eila õhtu Jeesusele äraandsin!”

Ta oli peastmise kõiest finni hakkunud just siis, kui see wiimane kord tema poole kõikus.

Täna kõigub weel peastmise kõis. Haara sest finni, sest wõib olla, et Sa homme enam ei ulata sellest finni hakata!

Sina wõid praegu peastetud saada.

Minu lugeja, arapeastmine on sinu jaoks just praegu, ainult, kui Sa tahad seda wastuwõtta. „Kristus on surunud meie pattude eest kirjabe järele.

Ja et Teda on maetud, ja et Ta on illestõusnud kolmandal päewal kirjabe järele”. (1 Kor. 15:3, 4). Usu Tema, kui oma isikliku Arapeastja sisse.

Rahlemata saavad raskused Sinu vastu üles-
tõusma. Meie hingede suur waenlane saab Sind
igal wiisil takistama, sest ta teab, et kus patune ja
Arapeastja kokkusaawad, seal on arapeastmine. Peale
selle on loomulik süda wabanduste ja eest ärapäoge-
nemiste poolest küllalt rikas.

Uga ainus abinõu kõigis neis raskustes on ifka
jälle uuesti Jumala sõna juure põgeneda. Seal
leidub wastust kõigi saatana nõudmistele ja südamete
meelitustele peale.

Waatame rahulikult mõnda neist ettekäändetest,
mis hinges wõiwad ülestõusta, ja katsume neid
läbi Jumala sõnaga.

Ura mõtle mitte: „Ma ei ole nii suur patune
kui teised“; „ma ei ole nii õel“; „ma ei tunne ise,
et ma nii suur patune olen“; waid kuula Jumala
sõna, mis ütleb: „Siin ei ole ühtegi wahet, sest kõik
on pattu teinud ja on Jumala aust ilma“. (Room.
3:22, 23). „Kui meie ei ütle endit pattu teinud
olewat, siis teeme meie Teda (Jumala) walelikuks“.
(1 Joh. 1:10). „Kõik meie õigus on kui roojane
riie“. (Jes. 64:5).

Ura kaldu ka teise äärmuseni ja ära ütle: „Oh,
ma olen nii suur patune, minu patud on nii suured,
et ma neid üal andeks ei saa“. Tõsi, et Sinu patud
wäga suured on; aga see, et Sinu patud suured on,
ei takista Sind Kristuse juure tulemast, waid ümber-
pöördukt, waid see annab Sulle just põhjust Kristuse

juure tulemisteks. Kas ei ütle mitte Jumala sõna:
„et Kristus meie eest on surunud, kui meie alles
patused olime“. (Rooma 5:8). Kas ei ole Ta õelnud:
„Mina ei ole tulnud õiaeid, waid patuseid meele-
parandusele kutsuma“. (Mark. 2:17).

Ura lasse ennast ka kohutada saatana seletustest,
et Sind kutsutud ei ole: „Kes tahab, see wõtku
eluwett ilma“. (Jlm. 22:17). „Kes tahab“,
selle all mõeldakse Sind, mind ja kes iganes tahab.
Sina, minu lugeja, oled kaasaarwatud sõnas: „Kes
tahab“.

Üks, pealt näha wäga mõjuw raskus saab sage-
dasti hinge waenlase poolt wiimise abinõuna ette-
toodud, ja nimelt: „Wõib olla, et ma ei suuda
lõpuni ustawaks jääda, ja siis saaksin ma Kristuse
nimelise teotuseks olema, kui ma olen Teda tunnista-
nud ja siis äralangen“; ehk: „ma ei taha mingi-
sugust pattu tunnistama hakkata, kartes, et ma
kuidagi Kristuse nimelise wõiksin teotuseks saada“.

Ole kindel selle peale, et „see, kes Teie sees on
alanud hea töö, seda ka lõpetab Jeesuse Kristuse
päewani“. (Wil. 1:6).

Ura lasse midagi ennast takistada ja tagasi hoida
arapeastmisest osawõtmast, nii kaua, kui weel aeg on.
Ma panen Sulle südamete peale, seda mitte edasi
lükata, sest „täna on õige armas aeg, täna on
õnnistuse päew“. (2 Kor. 6:2).

Cheyne Brady.

Mõtted Toolse lossiwaremetel.

Imeilus suwine päew! Taewas selge, ainult
siin ja seal üksik wäike pilwetükikene. Õhk
puhas ja kosutaw. Päike paistab omas täie-
lises selguses ja soendab loodust ning paneb
waikse sinendawa merepinna kui kristalli-
peegeldama.

Istun lossiwaremetel, kus ma ju mõnda
korda sel suwel olen istunud. Purustatud lossi-
waremeid ja ümbrust silmitsedes, tekiwad
mitmesugused mõtted, rinda täidawad isesugu-
sed tunded.

Pilkusid kõrgete, paksude kiwimüüride peale
heites, rändawad mõtted minewikku, kaugele
halli udusse uppunud minewikku. Waimusilma
ette kerkib loss omas endises toreduses oma
tornide ja lippudega, Loss, kus kõik kihises
ja kahises, kus söödi ja joodi, kus lõbutseti
ja prassiti. Loss, kust merel iga mööda sõitwa
laewa peale tormati, warandus ära rööwiti ja
laewamehed orjeks tehti ehk teise ilma saa-
deti.

„Ja teie, keldrid, siin lossi põranda all,
teie õudsed mustad koopad, mis keelt teie
kõnelete?“ Oleksid need kiwid keeled, küll
nad kõneleksid kirjeldamata tragöödiad, kuidas
siin kottpimedas mustas sumbunud õhus, ohke
ja piina kaebehääliil mõnigi ori on suikunud,
uinunud igawesti... Aga parem waikige, waikige
tummad ajaloolised kiwid, kes suudab
teie haledaid, sentimentaalseid wiisisid kuulda!

Missugune kontrast! Lossi ülemistes tubades
kihaw priiskaw lõbuelu, all haigutaw, pikaldane,
piinaw suikumine igawikule.

„Teie toredad lõbutsejad, teie waljud sun-
dijad herrad, teie uhkemad daamid, mis on
teist järele jäänud?“ Wõib olla, kõlksataks
kaewajale siinseid mäekünkaid läbituhnides
wastu labidat ümmargune mustade silma- ja
ninaaukudega õudne pealuu ja paar ristic reie-
konti, wõib olla, ka needki põrmuks pudunud.
„Ja teie lossist?“ — Purunenud waremed! —
Tunnistus igawesest tõest: „Aeg kõik asjad
lõpetab“.

Aga ometi on teil midagi igawest: Hing.
Kohus. Wastutus.

Mis keelt kõnelewad waremed sulle? Seda:
Sa ei ole siitilma kodanik; ära ehita niisugu-
seid lossisid, millest pärast õnnetumad hirmu-
äratawad waremed järele jääwad. Ehita oma
hoone igawikukalju peale, mille nimi on wõit-
mata Kristus. Teda ei purusta ajahammas ei
iialgi!

Noored! Teie olete ehitajad. Iga päewaga
ehitate teie midagi. See on noore inimese
hingeline püüe. Ta peab edasi tungima, püüd-
ma, rühkima, ehitama. Kui palju tehakse enes-
tele plaanisid, walmistatakse tulewiku lossisid.
Aga kui palju langeb neist õhulossidest rusu-
deks kokku! Kui palju purustatud lootusi,
kui palju pärast kibedat walu! Miks? Ei

ole ehitamise algul igawiku Meistri käest nõu küsitud, ei ole Tema ehitusplaani tarwitatud.

Ka midagi head, midagi ilusat õpime Toolse lossiwaremetest. Üsna imestama peab, kuidas siin müürikiwid wana hea kõwa lubjaga (mida 20—30 aastat maa sees kõwendati) üks teise küljes kõwasti kinni seisawad. Nad on siin nii tugewasti ühendatud, et suure waewaga üht teise küljest wõib lahti kangutada. Siin on suured kaljukiwi mürakad, nende kõrwal väikesed paekiwikesed. Neid kõiki ühendab lubi, et nad aastasadasiid tuultele ja tormidele, wihmale ja lumele suudawad wastu panna.

Ilus pilt! Ühendus! Oh sina ärawõitmata ühendus! Kui nüüd need suured ja väikesed kiwid Jerusalemma müüris selle wana hea lubjaga — tõsise, puhta, selge, püha armastusega — ühendatud on, kes wõidab neid siis?! Kui wana usuteekäija, kui suur kaljukiwi, ja tema kõrwal noor algaja laps, kui väike pae-

dele üles seatud. Nad hüüawad ehk küll tummal keelel, aga waljusti igale laewajuhile: „Ettewaadata, silmad lahti! Kui mitte, siis järgneb hirmus katastroof!“ Paremat kätt paistab Kunda sadama tuletorn. Kui on pime öö; kui meri möllab ja mässab; kui wihased lained tõusewad ja wajuwad ning walges wahu purunewad; kui väikesed märgid weepinlal pimedusse kaowad: siis saadab tuletorn omad helkjad kiired laewnikule wastu; siis juhib ta teda hädaohust eesmärgile.

Kui palju on laewu wälja läinud, kui merepind meelitas, kui päike miljonite weetilkadega naeratawalt mängis, aga:

„Ei kõik lähe ial nõnda,
Kui ette arwatud;
Kõik laewad ei lähe randa,
Mis wälja saadetud.“

Kui palju, kui palju... Lõbus, täis elu, lustiline ja rõõmus laewapersonaal — üksainus

Toolse lossi waremed.

killuke, ühendatud on Kolgata ristiwaiguga, kas siis saadana, maailma, liha tormid seda müüri purustawad? Asjata waew.

Waremetelt pilku põhja poole heites, awaneb silma ees ääretu weewäli — Soomelaht. (Waremed on nii weepiiri ligi, et lained peaegu müürisid uhuwad). Praegu on, nagu ülemaal mainitud, merepind waikne, tasane kui peegel. Wäikene wirwendus toob lainekesed kaldale, mis wahetpidamata isekeskis sositawad, otsegu oma lühikesest elukäigist juttu westes:

„Inimese elu näitwad laened mull’:

Kiirest lähwad tunnid, päewad mööda sul“.

Nagu walged luiged heljuwad weepinlal väiksemad ja suuremad purjekad. Liikumise kiirus ei ole suur, aga ka hädaohtu pole karta: lained ei raputa laewakest. Palja silmaga, aga palju selgemini kiikriga waadates, on näha palju meremärkisid, mis hädaohlikuile kohta-

moment, üks hirmus „praksatus“... ja — Titanik wajub. — Appi! Appi! Isa! Ema! Poeg!.. Surm! — Hirmus!.. Werstade sügawus wilu woogude säng. — Miks nii palju wajuwaid laewu? — Tormid tõusid, hoiatusmärgid kadusid, tuletorni juhtiwat kiirt ei wõetud tõsiselt, kapten lootis liig palju enese peale, ega pannud hoiatusi tähele, ja — kurb lõpp. Wajunud, jäädawalt wajunud.

Noormeese, neu! Sa astud täis kõige paremaid lootusi ilusale elumerele. Weepind on sile, waikne ja luulerikas. Laewuke mängib lustilikult. — Mina ise juhin, mina wiin laewa rannale. Wanemad sõitjad annawad nõu: „Wali enesele wilunud laewajuht!“ — Mis? Mina ise! — Pilw kerkib, pikne kargatab, meri keeb... Ainus tugew lainelöök, ja wajunud, kadunud! Oh need lugematad purunenud elulaewad, need häwinenud noorte elud! Miks? Kindel käsi laewatüüri, kes Genetsareti lae-

wukest [juhtis, 'puudus. Aga sa õnnelik noor, kui sinu kapten suur woogude waigistaja Jeesus on, siis jõuad sa kord wõitjana rahu-rannale.

Waremetelt pahemale poole waadates näed mere ääres terve rea kalameeste paatisid, wõrkusid ja muid kalapüügi riistu. Kalapüüdjad mehed ja naised on kiiresti ametis. Ühed puhastawad, soolawad ja müüwad kalu; teised panewad wõrkusid kuiwama; teised jälle kohendawad aerusid, parandawad purjesid ehk tõrwawad lotsikuid jne. Igaüks peab oma olemasolu eest wõitlema. Kalapüüdmine hädaohtlik, raske ja wähe sissetoow amet, aga aus töö. Suur Palestiina Jutlustaja armastas ka

wäga kalamehi. Ta walis koguni nende keskelt enesele suurema osa õpilasi. „Mina tahan sind inimeste püüdjaks teha“, ütles ta ühele Galilea kalamehele. Ja sellest paadimehest Siimonast sai suur hingedewõitja Peetrus.

Teie Eesti noored, eestkätt nooredmehed, teid kutsub suur kalameeste Sõber: „Miks seisate tööta? Paati! Wõrgud ja aerud kätte! Õeluse meri on uppujaid täis, tulge hingesid peastma! Paljud sirutawad wiimisel silmapilgul lainetega wõideldes käe weepinnale. Hakka kinni, tõmba wälja! Noored, pühendage oma noorus, jõud, ilu, aeg kallile peastmise tööle!
A. E. o.

Armu wägi.

Kes teie kangel olete, kuulge mis ma olen teinud: ja kes ligi olete, tundke mu wäge. Jef. 33:13.

Kui meie Piiblist suuri ja wägewaid sündmusi loeme, siis wõime näha et Jumala suur wägi on neid korda saatnud. Seesama wägi mis wanaste, teeb weel nüüdki ilmas suuri tegusi. Kes Jumalaga ligidalt kokku puutuwad, need saawad ta wäge tunda.

Jesaja kuulis Jumala häält. See oli nii wägew, et läwede postid wabisesid kui ta rääkis. Kui Isrand teda prohwetiks kutsus, seisis ta wärisedes Isranda ees. Ta polnud selle kutsule ette walmistud. Jesaja ei ole prohweti kutsut kooli pinkis omandanud. Ta ei kuulund nende prohwetite liiki, kes Jehoowa sõnu üksteise käest warastasid. (Jer. 23:30). Ta elas senni roojase rahwa hulgas, ja tundis et ta ise oli roojane huultest, (kõnelemiseks harjumata, salm 5).

See mille läbi ta prohwetiks sai, oli Jumala töö ja wägi. Uhe filmapilgul kadus tema ülekohus ja patt, kui Isrand ühe Seerawi oma altari juurest läkitas, kes elawa sõega tema huulte külge puudutas. Ta sai ligidalt Isranda wäge tunda mis teda kõhe teisiks mehiks muutis, nii et ta keel kõneles ja kõrw kuulis, kui neil kes hästi õpetatud (Jef. 50:4). Ta waimu film nägi Jumala riigi aulist kaju. Ta nägi üle 700 aasta ette seda õiget wõsu. Sai kinnust, kelle peal tarkuse ja mõistuse, nõu ja wäe, Jehoowa tundmise ja Jumalakartuse waim hingas (Jef. 11:1, 2). Sellest wõsust on suur puu üles kaswanud miljonite oksatega, kes tema sisse on poogitud, tema wäest ja mahlast jõudu saawad. (Rom. 11:16, 17. Joh. 15:17). Usus oleme meiegi Jeesuse Kristuse läbi ligi saanud selle suure armu juure, kus meie ka seista wõime ja Jumala au lootusega kiidelda. (Rom. 5:1, 2). Kõik mis meile elus ja Jumala kartuseks tarwis tuleb, saab seesama Jumalik wägi meile armuanniks andma, kui meie kindla südamega armu juure jääme. (2 Peetr. 1:3). (Ap. teg. 11:23). See on Jumala au, kui tema lapsed kallist usi wilja kannawad. Aga nad ei wõi midu wilja kanda, kui Kristuse läbi Jumalikust wäest osasaades. (Kal. 5:22). Jumala päralt on riik ja wägi. Ei ühelgi pole Jumala riigist osa, kes Jumala wäge oma elus ei tunne. (I. Peetr. 1:5). Kui Jumala riigi

töö esimeses koguduses algas, pidiwad tema lapsed wäega kõrgest ehitud saama. (Luka 24:49). Seesama kallis wägi mis esimesel nelipühil sai wälja walatud, peab nüüdgi tema lapsi ehitama. Ei nad midu wõi mitte Jumala riigi tööd õieti teha, ega selle Jeesuse nime tunnistajad olla, kes ise nii ütles: Teie peate pühawaimu wäe saama, kes teie peale peab tulema, ja peate minu tunnistajad olema, kui esimene kogudus Jerusalemmas, nüisama ka igal pool maailma otsani. (Ap. teg. 1:8).

Isrand nägi ette, et kõik oksad ei jää wiljakandjaks. Ta hoiatas, et nad mitte sellest esimesest seisusest ära ei langeks, kus nad temaga otsekohe ses ühenduses seisiwad. (Joh. 15:6 ja Jlm. 2:5). Ka ap. Paulus püüdis üht kogudust puhta neitsina saata selle nimele kes kõik hinged Kolgatal enesele on kihlanud. (Ew. 5:25) et püha waim Kristuse nimega nii kui esimese kog. peale, ka kõige aegade jooksul saaks wälja walatud, kui oli nende peale, kes teda neitsilikult puhtusega armastawad. (Ülem I. 1:2, Joh. 1:33, Mat. 3:11, Joh. 14:26 p. 15, 26). Kuid Paulus pidi murega seda waatama, kuidas madu, kes Ewa (2 Kor. 11:2, 3) oli ära petnud, oma sabaga (wale prohwetitega, Jef. 9:14) suure hulga taewa tähti (walguse lapsed) maha tõmbas, ja neid maa peale wiskas. (Jlm. 12:3, 4). Nii sündis nende oksadega kes Kristuse sisse ei jäänud. Praegu on maailm ustusi ja usklikuid täis, kellel weel Jumala kartuse nagu, Jumala teenistuse wormilik kaju ja kombes on, aga Jumalikult wäe salgawad nad ära. Nendest küsib apostel meid täieste lahkuda. (2 Tim. 3:5). Üks jagu usklikuid esimesel ajal, kes taewaste asjade sisse, Siioni mäe ja uue Jerusalemma juure olid saanud, (Ew. 2:6, Kal. 4:26, Ebr. 12:22—23) oliwad selle aulise seisuse halwema wastu ära wahetanud, nii kui Esaw üleemeelselt oma esite-sündimise õiguse ära müüis läätse leeme eest. (Ebrea 12:23 ja 16).

See oli ärataganemise algus. See oli üleminef hea karjatse juurest palgaliste juure. (Joh. 10:13, 14). Seda nägi ka prohwet ette. (Jer. 50:6). Korintuse koguduses, kus esite püha waim wabalt wõis töötada, tulid pärast need wäärnähtused ilmsiks,

et usklikkud Kristuse afemele endile inimesi eesmärgiks seadfid. Just niisama kui wana Jisrael omale kuningat küsis maailma wiisi järele, selle afemel, et Jehoowa ise nende kuningas oleks olnud. (1 Sam. 8, 5:7). Kes lord Kristuse Jeesuse nimest lahkub, ja teda oma filmist kaotab, (Ebr. 12:2) see võib kergeste mõne Imeneuse järelkäiaats saada. (2 Tim. 2:17). Kes enam Jumaliku wäge ei tarwita, see läheb Jumala riiki maailma tarkade juurest otsima. Kuid kas on keegi Heroodese kojast Jeesust leidnud? (Mat. 2:3 ja 9). Korintlased, kes esmalt Pauluse, Apollose ja Keewa poole hakasid hoidma, olid wiimaks omale jutlustajad walinud, kelle kohta Paulus nii ütles: Ma tahan katsuda ei mitte uhkete kõnet, waid nende wäge, sest Jumala riik ei seis mitte kõnes waid wäes. (1 Kor. 4:19, 20). Oma armast nobrt Timoteust, keda ta ka oma waimulikuks pojaks nimetab, maanitseb Paulus niisuguste eksituste eest

ligi, ja katsu temasse piutuda (Luka 8:46). Sa saad näha, et tema wägi sinu nõdruses täie wõimuse saab. Pole sellest wiga, kui sind jõledaks ja rumalaks armu sandiks peetakse, armu läheb sulle just waja, sest see on sinu elu. (Mat. 5:6). Isand võib su elu õnnistusrifaks teha, kui sa temast wäge wõtad. Ka apostlid olid wäljastpoolt näha kui need, kelle käes midagi ei olnud, (2 Kor. 6:10), kuid kelle käes ometi terve Jumaliku elu täius oli Kristuse wäe läbi. (Ewes 1:19, 22, 23). Wiimane leige aeg tahab wägise usklikkude elu wälise kombete sisse wiia ja südamed Jeesuse armust tühjaks rööwida. Seepärast, kallid noored, wõtka wäge palwes Jeesuse seest. Opi Jeesuse elu tundma, mis kõik sinu puudused võib täita. Sa leiad temast küll: tõsidust, armastust, alandust, pikka meelt, kannatust, truudust, puhtust ja pühitsust. Kristus on kannatuse läbi täieliseks tehtud. Katsu sinagi tema kannatusest fedu wäge leida, et

Bärnu C. E. noored.

hoida, ja juhatab temale ka abinõu selle eksituse wastu, weldes: Uga sina, minu poeg, wõta wäge armu sees, mis Kristuse Jeesuse sees on. (2 Tim. 2:1). Ei Jumala rahwas wõi mujalt elu saada, kui ainult Jeesuse armust ja wäest. Oh annaks Jumal oma rahwale kellufeste helina afemele oma armu ja wäe kohjemist kuulda, (Ap. teg. 2:2) mis kõik läwed ja uste poomid wabisema paneks! Küll siis ka patused tema armu juure ruttaks. Selle igatsufega kirjutan teile, armsad noored usklikkud, et ka teie Jeesuse armust wäge wõiks wõtka. Ei ükski muu asi wõi teid Jeesuse külges hoida, kui ainult see wägi, mis temast enesest woolab. Sa tunned oma hinges wäsimust ja pöuda, su elu muutub kõrbe sarnaseks, kust wilja leida ei ole (Jer. 17, 5:6). Tead sa ise milles wiga seisab? Sa oled unustanud, ehk hooletu olnud wäge wõtma Jeesusest. Isandal on wäge weel küllalt. Tungi aga tema

risti surm sinu sees wõiks wägew olla, (2 Kor. 4:10—12) küll sa siis ka tema ülestõusmise wäge tunda saad. (Wilip. 3:10, 11).

Wõta Jeesusest wäge kui sind ohwerdaksse, et sa wõiksid kui tall oma suu kinni pidada. Kui sa tema armus ja wäes hingad, siis saawad kõik kõwad sõnad, pilked ja teotused, mis sinu wastu käiwad, su hingele magusaks muudetud ja sa wõid neid õnnistada, kes sind ärawannuwad. Noored sõbrad, wõtke wäge Jeesuse armust, teie wõitlustes, kui tahate wõitjaks jääda. Hinge waenlane walmistab wiimseid raskeid lahinguid, milles teie oma jõuga ei wõi wastu panna, waid peate end Jumala sõjariistadega ehitama, ja tema kange wäega wägewaks saama. (Ew. 6:10—11). Alma piiba waimuta on sinu usu seisus kahtlane, (Rooma 8:14) ja wõid ükskord kõik kaotada, mis sa arwad enesel olema, kui sinul su õige päranduse pant puudub. (Ewes 1:13, 14).

Nõudke, armsad noored, seda panti, ärge andke järele palumast kunni Issand seda rohkest teie südamesse walab, nii et teie ihust elawa wee jõed jooksa hakkawad, mis kõik leiged hinged elawaks teewad. Andku Issand selleks armu, siis oleks meil tänawu õiged Nelipühid. Kuid olge siis walwjad, kui Issand oma tööga meie juures peale hakkab. Waadake, et teie Kristusega oleks risti löödud. (Kalat. 2:20). Sest kurat tahaks heal meelel Kristuse au ennem mõne uskliku wenna eht õele anda kui

Jeesufelle. Sellest tuleb see tuntud kurb nähtus, et mõned wennad, kes ärkamise aegel Issanda wäe ligidust on kaasa eland, selles töös wiimaks oma isikut esitelewad. Jah, saue riist võib katkeda, kui teda hoitud ei saa. Sellepärast, olgu wägi Jumala päralt, ja riistad ka tema päralt. Aga Jumalale kes kõik rohkest võib teha oma wäe läbi meie sees, üle meie mõistuse ja palwete, olgu au Kristuse Jeesuse nime sees igaweseks ajaks, igaweste, amen! (Ew. 3:20, 21).
Joh. 3.

Üleskutse usule

ehk

Kui palju on sul oma peremehele wõlgu?

Egiptuse misjonäär A. Liblik.

(Järg).

Paljud, kes Islami õpetusega isiklikult on tutawaks saanud, teawad ja tunnistawad, et ta kõige halwema ja madalama moraaliga usk on terwes maailmas. Sagedasti peetakse teda pagana usust ülemaks, sest et ta üht jumalat kuulutab, aga mina usuksin ennemine kümne puhta jumala sisse, kui ühte jumalasse, keda Mohamed kuulutab. Keegi Persiamaa tohter ütles oma kestwa töötamise lõpul mohamedlaste hulgas, et ta ei mäleta omal terwel tööajal ühte ainustgi puhta meelega ja eluga meest nende seas leidnud. Asjalood Indias pole paremad — ja mis on selle põhjus? Kas võib üks usuõpetus, mis täis roppust ja roojust, inimesi, kes oma patu köidikutes ägawad, wabadusse wiia, wõi nende kõlblust ülendada? Wõimata. Jõgi ei tõuse iialgi kõrgemale kui tema allikas.

R. E. Speer.

III. Islami usu moraal.

Islam on usk, mis iseeneses küll pagana usk on, aga ainult üht Jumalat ära walides kristlase näokatte enda peale paneb. Pealiskaudselt waadates paistab, nagu oleks Islami usu moraali õpetus õiglane, aga siiski tal puudub südame sügawus, mis armastuse peale rajatud. Islami suurem õnn on välispidine — lihalik õnn, mille mingisugust waimuliku põhjust ei ole. Patu walitsus ja wägi on temale wõõrad asjad, kõrwalised mõtted. — Nõnda ei ole siis ka ärapestmist ja lunastamist tarwis, waid ainult mõned teod, mille peal hing võib hingata. Mohamed on ainult õpetaja, mitte peastja, kuid tema peale loodawad siiski miljonid kindlaste. Inimene ja Jumal jääwad täiesti lahutatud üksteisest, ilma mingisuguse osasaamiseta, ja kõik, mis inimene teeb, on temale juba ette äramääratud. Inimesel ei ole midagi muud Jumala käest saada, kui Ta sõna. Ta ei wõi midagi Jumalale teha, kui aga häid tegusid. Sisemisest pühitsusest

seal ei ole juttugi — seal ei ole mingisugust sisemist püüdu õiget elu kätte saada, ei ole mingisugust patutundmist wõi patukahetsemist. Õige ja südamliku alanduse asemel meie leiame uhket iseene õigust. Inimese himudel ei ole muud keeldusi, kui ainult mitte wiina juua, mitte sea liha süüa ja mitte raha peale mängida. Iseäralikult paistab nende madal moraalne iseloom meile silma selles, et nad abielu wäga halwaks peawad. Naisterahwad peawad nad kui loomadeks ja lahutuse korral on otsustaw ainult mehe tahtmine. Muidugi mõista ei ole neil mingisugust kõrgemat tundmist ja autupakkumist perekondlise elu wastu. Neil ei ole sõnagi, mis „kodu“ tähendab, sellepeale waatamata, et nende keel küll ilmatu rikas on. Ja mis on niisuguse õpetuse tagajärg? Muidugi mõista saab elu weel mustem ja inetum olema, kui õpetus.

Mis arwawad moslemid p a tu kohta? Nende õpetajad ütlewad — „patt on meelega teatud käsust üleastumine“. Lapsepõlwe ja rumaluse patud ei saagi patuks arwatud. Nad jägawad kõik patud suurteks ja wäikesteks pattudeks. Mohamed ütles: „Kõige suurem patt on, kui sa kedagi Jumala sarnaseks pead; kui sa oma lapse ära tapad, sest et sa teda sööta ei taha; kui sa oma naabri naesega abielu rikud“. Kõik wäiksed patud saawad kergest andeks antud, sest Jumal on armuline ja järelandja. Loomu poolest ei ole miski hea wõi paha, waid saab selleks ainult Allah tahtmise ja käsu läbi. Mis Allah ja tema prohwet keelawad on patt, isegi siis, kui see sinu südametunnistuse järele õige oleks. Mis Allah lubab, ei ole patt ja ei wõi patt olla sel ajal, kui ta seda lubab, kuigi see enne seda ehk pärast seda aega patt oleks. Sa wõid abielu murda, ilma et see sulle patuks oleks, kui sa seks korraks Allahi käest luba saad. Pesemata kättega palwet teha on niisama suur patt, kui waletada ja waga mohamedlane, kes julgeste iga päew ropude pattude

sees elada wõib, ei wõta milgil tingimisel plekk purki inglise sissetehtud lihaga wastu, kartes, et seal ehk sealiha hulgas on. Allah on armuline ja pigistab ühe silma kinni oma hea laste pattude peale waadates, aga ta on häklike wihaga, kui ta paganaid näeb pattu tegema. Käsk muutub wastawalt ümbrusele ja aegadele. Kooran tõendab, et Jumal wõib teha, mis ta soowib — ta on ihulikult ja moraalselt kõigewägewam, tema soow on käsk. Tema on kõige suurem kelm ja teeb neile, kes Mohamedi järele käiwad, taewa tee kergeks.

Üksigi jõgi ei wõi kõrgemale woolata, kui ta allikas, ja üksigi torn ei wõi ülevalt poolt laiem olla, kui ta alus — nõnda ka ei wõi Mohamedi järelkäijad kõrgemale tõusta oma waimu ja moraali elus, kui nende prohwet. Raymund Lull, esimene misjonäär mohamedlaste hulgas, näitas kartmata oma kuulajatele, et Mohamed oli kõige seitsme suure patu sisse langenud. See küll ehk ei ole täiesti õige, aga siiski ei ole raske näidata, et uhkus, kiimalus, kadedus ja wiha tema iseloomust väga selgesti välja paistsiwad.

Abielu lahutamine, orjus ja mitme naise pidamine on koorani põhjal täieste lubatud asjad ja kui keegi neist wabaks tahab saada, teeb ta ennast otsekohe oma usuõpetuse wastaseks. Kahtlemata on need asjad islami usu laialilaotamiseks palju kaasa aidanud. Orjakauplejad Zanzibaris oliwad selsamal ajal ka islami usu kuulutajad ja laialilaotajad. Islami madal moraal on lihaliku meelele väga kena ja lõbus ning patu ori wõib ilma uuestsündimata ja himude wastu wõitlemata otsekohe taewasse saada, kui ta aga islami usku on. Siin on wõimata pikemalt nende kolme suure hädaohu allika üle rääkida, aga iga järelmõtteleja lugeja wõib isegi arusaada, kui väga madal ühe rahwa moraal on, kes niisuguseid usuõpetusi kuulutawad ja selle järele oma elu sisse seawad. Ghazzali, üks islami usu parematest õpetajatest ütleb: „abielu on orjus, sest naene saab oma mehe orjaks, ja tema kohus on oma mehe sõna kuulda, küsimata iga tema soowi täita ja teda teenida — olgu siis et ta soow wahest otsekohe käsu wastu on“. Kooran annab usklikkudele luba oma naest lüüa ja toob ette isegi wiisid kuidas ning millal seda peab tegema.

Islami usus leiduwad mitmed wäiksemad usueltsid, kelledel mõned väga isesugused põhimõtted on. Gabariah usuelts näituseks salgab inimese waba tahtmist. Nad ütlewad: „sest et Jumal teeb kõik asjad ja kõik on Jumalast, siis ei wõi inimene hea ega paha eest wastutada“. Üks teine usuelts jälle õpetab, et ehk küll inimene on waba tahtmisega, wõib ta elada ja teha mis iganes tahab, teades, et see midagid tema elus ege tulewikus ei tähenda.

Sufi selts on üks nende kõige wanematest usueltsidest. Tema eesmärk on surnud kombeusu wastu wõidelda ning elu awaldata. Wanal ajal saatsid selle usueltsi liikmed oma aega suuremalt osalt palwetes mööda ja põgenesid maailma rõõmude eest waiksusesse. Aegamööda muutis nende põhimõte pantheistlikeks. Nad tahtwad Jumalat näha kõigis looduses, ilma ärasalgamine jäi rõhkem kõrwalisemaks asjaks.

Nende õpetuse tähtsamad punktid on järgmised:

1. Jumal on kõik kõigis.
2. Usueltsid ei tähenda palju, kuigi Islami usk praeguseks eluks kõige parem on.
3. Hea ja kurja wahel ei ole wahet, sest Jumal on mõlemate looja.
4. Inimene ei ole mitte täiesti waba tahtmisega.
5. Hing elab ihus just nagu lind puuris ja mida ennem ta sealt peaseb, seda parem.
6. Waimlik ühendus Jumalaga on kõige ülem asi.
7. Ilma Jumala armuta ei wõi meie waimlisse ühendusse temaga saada, aga kui meie järeljätmata seda omale palume, siis saame seda kätte.

8. Meie kõige ülem ülesanne elus on Jumala ja tema olemise peale mõtelda ja nõuda elu reisul edasi jõudmist.

Üks mees, Dr. Imad ud Din, kes Sufi usueltsist oli ja Jeesust leidis, kirjutab omas eluloos järgmiselt oma endisest usust ja tema lootuseta seisukohast. Ta ütleb: „Mina otsisin ühendust Jumaga reisijate ja wagade läbi, isegi nõrgameelsete juurde linna läksin ma abi otsima. Siis tuli mu südamesse, et pean ilma tõesti maha jätma. See mõte oli nii wägew, et ta mind sundis kõik maha jätma, mis ma sõnakuuldes tegin ja metsastikku läksin fakiiri (mungaks) saades. Ma panin omale fakiiri riided selga, mis kollase mudaga äramääritud oliwad ja rändasin ühest linnast teise, ühest külast teise, umbes 2500 miili, ilma plaanita ja ilma pakkideta. Ehk küll mohamedi usk ei luba, et inimene tõsiselt südamest head otsib, siiski olin mina sel ajal, ehk küll mõnegi ilmaliku otstarbega, elawat Jumalat taga otsimas. Seesuguses hingelises seisukorras jõudsin ma Karuli linna, kus üks oja, nimega Cholida, mäeweerul jookseb, ja sinna jäin ma peatama, et seal nõndanimetud „hisb ub bahr“ ära pidada. Minu waimulik juhataja oli mulle ühe raamatukese andnud, mis mulle abiks ja juhiks pidi olema ning mida ma palawalt armastasin, isegi rohkem kui koorani, ja alati omas taskus kandsin. Reisidel magades oli see raamat mu kõrwal, ja kui minu süda raske oli, kosutasin ma ennast, teda oma rinna wastu surudes. Mu waimulik juhataja keelas mind teda kellegile näitamast ehk tema sisust kellegiga kõnelemast, sest et selles igawese aja õnn

ja õnnistus warjul olla. Praegugi on see ülikallis raamat mu raamatu riulil — aga kasuta. Oja kaldal wõtsin ma selle raamatu kätte ja istusin maha järgmisi, selles äramääratud seadusi täites. — Mees kes seda teed käib, peab selles woolawas wees kõigepealt ennast pesema. Ta peab õmbluseta riiet kandma, ta peab kaks-teistkümmend päewa ühe põlwe peal istuma ja „jugopar“ palwet iga päew 30 korda walju häälega kordama. Ta ei tohi ühtegi toitu soolaga süüa, ning ületuldse midagi muud, kui odraleiba, mis õigel wiisil teenitud jahust on tehtud ja mis ta ise oma kättega on teinud, ning oma korjatud puudega küpsetanud. Päewa läbi peab ta täiesti paastuma, ning enne päewa tõusu omad määratud pesemised ojakeses toimetama. Ta peab palja jalu jäema ja ei tohi ühtegi inimest puudutada ega kellegiga rääkida, kui ainult iseäralikul selleks määratud ajal“.

Kõige selle toimetamise eesmärk on, et selle täitja wõiks Jumalat leida. Ja et Dr. Imad ud Din igatses Jumalaga kokku saada, siis läks ta kõigist neist raskustest üle. Peale selle kirjutas ta 125.000 korda Jumala nime paberi peale, iga päew määratud arw, lõikas iga nime kääridega wälja, pani seda wäikse

jahu kuulikese sisse ja söötis nendega kalu ojakeses, nagu seda ta raamat ette kirjutas. „Sel wiisil saatsin ma omad päewad mööda“, kirjutab ta. „Poole ööd ma magasin, aga teise poole saatsin istudes mööda waimus Jumala nime oma südame peale kirjutades ja teda oma mõtte silmaga näha soowides. Kui kõik mu waewaline töö tehtud oli, läksin ma sellest kohast ära — mu keha jõuetu ja nõrk, mu palged kahwatud ja kõhnad, ning iga tuule hoog oleks wõinud mind maha tõugata, aga mida ma otsisin ja igatsesin — ei leidnud ma mitte“.

Mõned niisugused otsijad ja petetud hinged on tahtnud Islami osalt uuendada — aga Islami ei wõi uuendada, waid ainult hukata. Islami usu läbi ei wõi ühelegi mohamedi usu maale paranemist tulla. Ta on üks eluta usk, millel surnu lehk juures on ja millest midagi head loota ei ole.

Elu allikas aga seisab lahti ja Jeesus Kristus hüüab:

„Tulge minu juure kõik, kes teie waewatud ja koormatud olete, ja mina tahan teile hingamist saata!“

„Tulge ja ostke — ilma rahata ja ilma hinnata!“
(Järgneb).

Jumala sepikojast.

K. L. Marley.

Tänawuaasta tahame, kallid Noorte Elu lugejad, algada ringwaadet ja ülewaadet teiste riikide waimuliku elu üle. Olusi ja sündmusi Issanda wiinamäel tahame Jumala rahwa silmadega waadata ja tähele panna. Selle ülewaate põhjal saawad meie armsad lugejad üksikteateid wärsketes sündmuste ja nähtuste üle siin ja seal parem mõistma ja õigem hindama.

Ungarimaa.

Teatawaste on Ungari rahwas, madjarid, Soome-Ugri suguharu, sellega Eesti rahwaga sugulased. Ületult on madjarisi 8—9 miljoni ja 70% kõigist Ungari wabariigi elanikkudest. Mõnda huwitawat wõiksin sellest rahwast rääkida, täna tahan ainult katsuda lühikese ülewaate anda Ungarimaa praeguse usuelu seisule üle.

Teiste rahwaste surwe ja rõhumise all asusiwad madjarid 895 aastal praegusele elukohale. Umbes aastal 1000 tõi esimene Ungari kuningas maale ristiusku tule ja mõegaga. 12 aastasajal asuwad sakslased Transilvania (Siebenbürgen) maakohata elama, mis praegu Rumeenia alla kulub, oma usulises arenemises aga alati Ungari rahwaga seotud on olnud, wõi vähemast Ungari rahwa peale mõjunud. Usupuhastuse ajal wõtab Transilvanias asuwate sakslaste seas Lutheri usupuhastuse liikumine kiirelt maad ja — lööb läbi. Ungarlaste hulka tuleb otse Kalvinistiline usupuhastuse põhimõte, kuid ei suuda siin täiesti läbilüüta. Enamus jääb rooma katoliku kirikule truuks. Peale lühikest wõrdlemise rahulist aega, tõusewad kauawältawad, werised protestantide tagakiusamised, iseäranis Habsburgide walitsuse all. Suurt osa etendawad siin jesuidid. Kõik see aeg, kus Ungari riik Austria riigi walitsuse all seisab, salliti protestantisi waewalt, tihti kiusati neid weriselt taga. Ungari iseseiswusega tuli ka ewangeliumi usulistele wabadus, nii et nüüd wabalt areneda wõiwad. Pärast sõda on terwas riigis waimuelu tõusu märgata. Äranähes oma hädaohtlikku seisukorda, püüab katoliku kirik kõigi abinõudega oma wõimu alal hoida, tõuswat usuelu lämmatada. Et wäliseid surwe-

abinõusi enam tarwitada ei saa, on rooma kirik alanud seda suurema hooga kihutustööd kirjanduse ja jutluse läbi tegema. Iga uut tööwiisi ewangeliumi usuliste laagris teeb ta järele, et oma usulisi ärahoida sinna minemast ja kirikust lahkumast. Neil on suur töö korraldus. Trükkikojad, kirjastusärid, kust wäljalasewad hulgana mitmekesiseid lendlehti, lehti ja ajakirje. „Kristlik sotzialistide erakonna“ läbi püüawad nad tööliste ringkondasi hoida ja wõita oma kiriku hõlma, asja kordaminekust tunnistab ükski see asjaolu, et see erakond üks suurematest on. Otsekoheseid heategewaid asutusi on piiskop Prohaska ja Dr. Gierwaini mõjuwal tegewusel mitu ellu tekkinud. Nii kui mõnes muuski riigis, on ka siin selleks ammetis olewad, iseäraliku märki kandwad öed jaamad, kes maalt sissesõitwaid noori tütarlapsi juhiwad selleks sisseseatud wärjupaikadesse, kust neile ka teenistuskohad wõimalust mööda muretsetakse. Osalt sellega ühenduses on teatud missiooni töö naiste hulgas, mis kannab osalt waimuliku, osalt heategewat laadi. Suur on ka katoliklaste noorsoo töö, lahus seltsides. Ise noortele, ise tütarlastele. Seegi töö on kaugelt ära otsejoonelise usulise kaswatusest, piiblist rääkimata. Sport, lõbu ja teadus on esimesel platsil, kuid ei puudu ka waimlik, kiriklik ilme. Puudub uuest sündimine ja uus elu, seda on kõigis märgata.

Iseäralise tulidusega töötawad tööliste kihtides mingisugused piha Franziskuse ordu poolehoidjad, ehk kolmanda astme liikmed ordu. Wiha ja ägedusega töötakse ka juutide wastu. Kuigi terwel tööil puudub sisemine piiblik, usuline elu, sest et ta enam jägu järelehtud, ehk ainult kiriklistes kitsades piirides liigub, peab siiski imestama, kuidas rooma kirik uuemal ajal liigub ja tallitab. Arwud on igalpool suured.

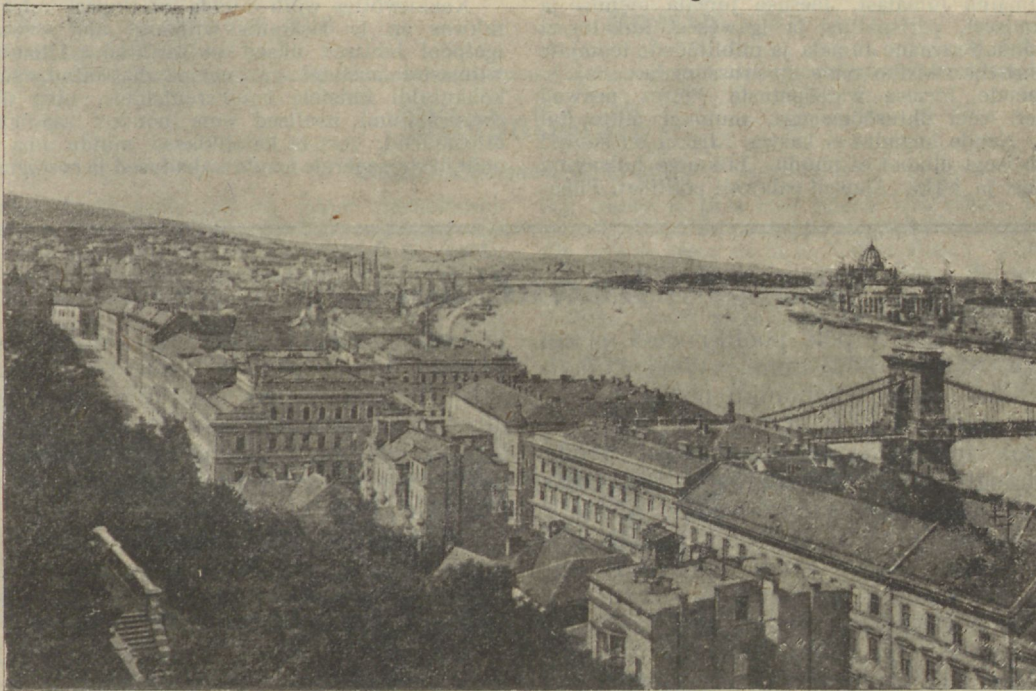
Reformeeritud kirik praeguses Ungaris on oma suuruse poolest järgmisel kohal. Liikmete arw 1.597.000. Aastasajade wältawate raskete rõhumiste all, oli selles kirikus ka waimuelu tardunud surnud wormi-

desse. Puudus jumalik elu. Uut elustust tõi sellesse kirikusse Shotti reform. kiriku missiooni töö, mis umbes 25 aasta eest siin oma õnnistawat tegewust algas. See mission ehitas haigemajasi ning waestemajasi, kus enamalt jäolt usklik personal ametis. Arstid kuulutawad tihti püüpäiwiti kantslitelt ewangeeliumi. On trakdaadi selts, kes sajad tuhanded lendlehed, suuremalt jäolt hinnata, rahwa kätte laiali laotab. Kolportöörid ja ewangelistid aga käiwad maad ja linnad läbi, kandes sõna ristist igasse urtsikku ja kus iial neile ka ukсед awanewad. Trükikoda, kirjastusäri ja piiblliladu aga teewad oma õnnistawat tööd laialdaselt. Shotti missiooni tööst on ajajooksul kujunenud „Petania“ osadus. See on kirik kirikus. Ligi 10 aastad on siin juba C. E. noorsoo töö. C. E. laste noorte kodus, Petania keskmajas, millel hea sisseseade, elawad enam jägu üliõpilased, kes tihti ka ise C. E. liikmed on. Sisseseatud on ka rahwa raamatukogu, kus odawa hinna eest ka sooja teed juua võib.

Laialdane on ka neis ringkondades „Sinise Risti“ ja „Walge Risti“ töö. Olemas on ka püüpäiwa kool, isegi

käes. Usklikumad liikmed aga igatsewad waimuliku elu uuendust ja ärkamist kirikule, millepärast otsiwad lähemist Methodisti kirikuga. Soowime et sell teel wärskeemat jõudu kirikusse tuleb. Lutheri kiriku liikmete arw on umbes pool miljonit. „Lutheri“ kirjastusäri ja traktadi selts töötab kiriklises waimus. Ta annab häid teoloogilisi raamatuid wälja isegi saksa ja slaawi keeltele. Õpetajad saawad raamatud hinnata.

Baptistid on suurem usklikkude kogudus Ungaris. Endises Ungaris oli neid 35.000, Transilvania ja muu maakohtade äraandmise tõttu on liikmete arw praegu siin wawalt 10.000. Baptistide seas oli warem kaks woolu, üks rohkem tundelisem ja tulisema usuolu olekuga, teine jälle peab rohkem õpetusest ja korrast kinni. Kaua käisid nad kõrwti. Ameerika wendade wahetallitusel liitusiwad nad üheks ühenduseks ja sellest ajast walitseb hea wennalik wahekorid ja õnnistud ühistööamine. Ungari rahwas on wäga laulu ja muusika armastaja, sellepärast on ka laul ja muusika wäga tarwitusel kõigis usklikkudes ringkondades. Nad laulawad ilusaste ja

Budapest — Ungari pealinn.

paar keskkooli ja ülikool. „Petania“ osadus peab oma liikmeteda püü õhtu söömaaga. Terwes osadusliikumises tuksub soe usuolu, selletõttu on liikmete ohwimeelsus ka suur. Wangi ja karistusmajades peawad tihti äratus, ehk kutsekoosolekuid. Tähtsam tööjõud on siin usklik professor Podmanitsky, kes tihti usuteadlisi ja piibli-seletawaid loenguid peab ülikoolis, mis wäga armastud. Need usklikud püüawad läbikäimist ka teiste usklikkude ringkondadega.

Lutheri kirikust ei wõi kahjuks kõike seda head mitte ütelda. Kristuse jumalikust salgaw wabamõtteline wool on palju õpetajaid wangi wõtnud. Ilukõned ja kõlbluskõned ilma elawa Jumala pojata aga inimeste sees waimuliku elu sünnitada ei wõi. Kurb on see, et tõsine usuolu tihti kantslitelt mahatehtud saab. Selletõttu on enamjägu usklikud kirikust lahkunud, mis omakord jälle põhjust on annud kõnetoolidelt lahkunuid teotada ja neile waimuliku uhkust etteheita. Püüpäiwa koolis wist kuskil ei ole. Noorsoo töö on pealiskaudne, rohkem lõbu ja teaduse kui otsekohene usuline. Liikmeteks astuwad harilikult leerilapsed. Uuestsündimist ei nõuta. Diakonisse õdede töö on laialdane, millest mõnda head on kuulda. Kiriku õpetajad ajawad agaralt politikat. Mitmes asjas lähewad katoliku kirikuga kogunist käsi

waimustud. Tihti korraldawad nad linnades suuri laulu-pidusi, isegi tihti ülikooli pidusaalis. Laulukooride juhatajate edasiharimiseks peetakse iga aasta paarikuulised kursused. Raamatukogud on mitmel pool asumisel. Püüpäiwa kooli töö on laialdane, tihti ettewalmistus ja teemurdja uute kuulutus kohtade ja kogudusosakondade tekkimiseks. Asutakse uemal ajal ka oma keskkoolisi. Noorte jutlustajate wäljharimiseks on asunud waimulik seminaar.

Noorsoo seltsid on pea iga koguduse ja osakonna juures. Liikmeks wõetakse ainult noori koguduse liikmeid, kuna kutsekoosolekutes, lauluõhtutel ja piiblitundides hüütakse noori Jeesuse juure. Seltsides walitseb tõsine jumalik meel ja wärske usuolu, mis üleiltsse ungari usklikudelle omane. Seltsid ülemaaliseks liiduks weel ühinenud ei ole, asi areneb aga sinna poole. Noortel on oma reisusekretäär. Suurtes linnades peetakse iga püüpäiwa uulitsakoosolekuid. Waimulik kirjandus on wõrdlemise suur, on mõned anderikkad kirjanikud baptistide hulgas. „Sinine Risti“ töö on olemas.

Methodistid töötawad peale baptistide ka korraldud usklikkude kogudustes. Ehk neil küll juba ligi 30 aastad seal wäike hulgate liikmeid on, on nad laialisele agressiwsele tööle asunud alles wiimasel ajal.

Warem oli töö ainult sakslaste hulgas, selle wastu on nad nüüd ka agaralt tööle asunud ungari rahwa seas, selleläbi, et ungari töötajaid ametisse panewad. Methodistide töö on siin pinda leidnud esialgu peaaesjalikult haritlaste hulgas, mis väga aruldane nähtus. Ameerika toetusel on neil korda läinud türida ja osta koosolekute majasi. On olemas suur 4 kordne koguduse maja. Hea edu on neil ka kristliku koduga olnud, kus enam jägu üliõpilased odawa hinna tõttu elawad. Siin saawad nad otsekohe palwetundide ja isiklise kokkupuutumise läbi mõjutud. Tõesti rõõmustaw nähtus, et ka usust eemalseiswad haritud ringkonnad ewangeeliumi mõju alla sattuwad ja nii kuidas mitmelt poolt näen ja kuulen, ei ole nad sugugi nii ükskõiksed igawiku küsimuste wastu kui mõnel pool eeskombel arwatakse.

Pühapäewa kool on olemas. Töö on alles noor ja nii ei sa palju temast seekord ütelda, ainult seda on märgata et ta kaswab. Arwu poolest hulga vähem kui baptistid.

Unitarialased. Wana piiskoplik kirik. Trantsilvanias oli tal palju poolehoidu. Ameerikas ja Inglismaal on tal siiski parem edu olnud kui siin. Nemad heidawad õpetuse kolmainu Jumalast, Jeesuse jumala olemise ja ilmaluastamisest, pärispattust ja igawesest hukatusest ära. Miks kannab sarnane Jumala ja piiblitõdede teotajate hulk veel kristliku kiriku nime on arusaamata.

Kõige nende hirmsa waleõpetuste juures peawad nemad ometi veel õhtusöömaega, muidugi mitte kui sakramenti. Nende kogudus ei kaswa. Kirikul on suured warandused, isegi ülikool ei puudu. Liikmete hulgas on palju haritlasi ja tarku. Ajawad palawalt politikat. Püha-

päewa kooli ega noorsoo tööd ei ole. Wäikesel wiisil töötawad üliõpilaste keskel.

Nasareenerid. Nende jumalateenistuse kombed on äärmiselt labased. Ametis jutlustajaid ega õpetajaid ei ole, kuulutab kellel andi ja suni. Liikmeks võib ainult saada aastate pikkuse käimise järele nende koosolekutel. Üleülitse ei püüa nad oma liikmete arwu mitte kaswatada. Ehk kül kahtlemata nende hulgas armsaid Jumala lapsi on, walitseb põlgatus teise usuliste wastu, ning wali kohtumõistmine. Nende õpetuse iseärsus seisab selles, et nad sõjateenistust ei tee ja milgil tingimisel sõjariista kätte ei wõtta. Pühapäewa nad ei pühitse, sest kõik päewad on pühad. Ristimine on täiskaswanuile, usupõlwes. Joowad joo wastawaid jookke ja suitsetawad, mis muidu usklikud Ungaris mitte ei tee.

Adwentistid. Neid on siin paar tuhat. Waimuliku elu ei ole, walitseb külm käsk nagu ikka neil. Suur on nende agarus oma kirjanduse müümises ja oma usu poole kutsumises. Suurt edu ei ole. Wiimasel ajal on nende oma wahel suured lõhed tekkinud, ühed keelawad ära sõjariista kättewõtmist, teised abielu j. n. e.

Kokkuwõttes võib ütelda et Ungari rahwas usuline rahwas on ja iseäranis wiimasel ajal ewangeeliuile igalpool lahtised ukсед on awatud. Allianss tööd on wiimastel aastatel ka tegema hakkatud, sell näol et kokkutuldi ühistele konwarentsidele, ning ühiselt kõik ewangeeliuimi usulised oma nõuded saadikute kogule ettekandsid, sest et katoliiklased muidu oma ülekaaluga neilt üksteise järele nende wabadused ja eesõigused riisuks.

Kewad öö.

Hämar dab. Ometi pole pooltki veel pime. Ometi pole wajund kõik unne. Veel kumab lääs, nihkudes aegajalt hommiku poole.

Kõik paistab kui loori taga.

Uinuwad inimesed peale päewast tööd; ometi, nendegi uni on läbipaistew — täis unistusi lilledisi, nagu ümbritsew kewadki. Ei kaua nad uinu — nagu waht kaob uni, sulab kui jää päikse käes. Jõuab ometi lõpule kui inimese elu, mis sisaldab nii palju läbielamisi.

Kaob kui õogi päikese tõusul, ning kui rahu süüdlase wennatapja Kaini südamest. Kui uuesti tuikuma lõowad awat meelet mõtted.

Uni... millisena kujutlen sind?! Kui karastaw kaste katab rohtu ja lillelisi nurmi, — nii kastad sa inimese roidunud keha, hinge ja waimu hõbeselge, kerge katena. Kuid ole walwel inimene — ära lase end petta unest. Ära wao liig sägawasse unne. Pea koidab — päew algab — wirgu üles.

Waikus. Ja selles öö segamatus waikusel kostab ainult õöpiku laul — ülewana, kütkestawana. Üksilduse segamatus waikusel omab ta üliwõimu, kõrgendatud aktsendi ja mängib esimest wiulit oõmuusika salapärasuses.

Heinamaalt kostawad kao kukkud — kukku... kukku — mis ühetoonilsuses kontrasteeriwad õöpiku laksutamisele milles esinewad nii kõrged kui ka mahedad, sulawad helid.

Nagu waimustatud omis laules on öö kuningad. Järelijätmatult laksutawad nad. Pärilitena lendawad wastu hõõguwat taewafooni ja weerewad sealt siis musikaalsel kolinal alla silmapiiri — sinna kus wajus päike. Ikka uusi

ja uusi helmeid kalliskiwa, almaase ja wärwikamaid helide pärleid pillub öö kuningas õht-ralt iga laksutusega oma ammutamata warandus aitest wastu hommiku taewast, kui kutsudes tõusma päikest — püüdes ülesäratada hiiglast, meelitates taewarannale tulepalli, sütitada helide tulega päewa laternat.

Wäsimatult täis julgemat usku, jätkab ta meelitust. Ja — ennae! Nagu õredamaks oleks jäänd öö pimeduse loorid. Esimene loor langes taewa mõrsjalt — tuleb hommik.

Ärksid ka lõod. Kuid sügaw waldaw on veel inimese uni. Ta näeb imelisi ilme, maid ja lilli, päikest ja muud unes.

Lõode ärkel tugewamaks läheb laul. Läbi kerge õhu algab awamäng päewale. Trio: ühtuward käge, õöpik ja lõo. Pea kostuwad soolt juba kiiwitate ja teiste sooliste ühetoonilised hääled. Kudrutawad tedredki. Warsti kajab üleüldine muusika, weikeste musikantide orkester, milles õöpik ei kaggi esimest wiulit mängib. Kajawad lepikud ja haawikud.

Ikka walgemaks muutub taewas. Seal walmistatakse päewale.

Langeb teine loor taewamõrsja palelt.

Päikene teatab oma tulekut. Kui esimesed kiired õhku künnawad — langewud wiimased loorid, pudenewad ripsmetelt udemed.

Ilmub päike.

Kiiretu, säratu ilmub ta horisondile, nagu kartes kohe oma kiirtega rikkuda magajate und, mis just on magus wirgumise eel.

Kuid kõrgemale tõustes ei püsi olla ta eluta, waid ikka enam kroonib end kiirtega, ilmudes

omas särawas kuninglikus rüüs, kiirte pärjas punutud peal, kandes kerget pilwe kui krooni.

Trio omab kõrgema waimustuse tipu. Nad näewad teda. Helid kiwinewad, kehastuwad ja jääwad peatama päikese ümber — muutuwad kristallseiks särawaiks kiireiks.

Kõige kaunim on sel ajal inimese uni. Sä-

raw nagu hõbedane päikse käes hiilgaw ja maad karastaw kaste; kuid ka kaduw — nagu kaob kastegi maa rüppe — nii wariseb uni magaja silmilt.

Algas päew.

Oli öö kuid kadus kui wari. Nagu polnudki ööd.

Peeter S.

Mu isade usk.

Ebrea 11.

Sind kallimaks pärliks ma pean,
Ja ülemaks ehteks sind sean.
Kui ilmas on kaduw kõik muu,
Su tõde ei iialgi kao —
Mu isade usk!

Kui küsib kahlkuse piin:
Kes on, kel' ohwrid ma wiin?
Kus on see töötud maa?

Siis wõib mul wastada —
Mu isade usk!

O, paljud sind kalliks ei pea,
Sind paljud ei tunne ei tea
Kui unes nad liiguwad kõik
O, ärata, ärata neid —
Mu isade usk!

A. Schönberg.

Mõndasugust.

Mehised Budapesti C. E.-lased.

Ungarimaalt Budapestist tulewad väga röömustawad teated. Seal on üks C. E. ühingud. Üks naisühing 130 liikmega ja teine meesühing 40 liikmega. Liikmete hulgas on pastorid, kohtunikud, arstid, kooliõpetajad, kontoriteenijad, postiteenijad, kaupmehed, üks woorimees j. n. e. Liikmete wäike arv on sellega seletaw, et wastu wõetakse ainult ustayad ja tõfiseid Jumala riigi töötajaid, ehk küll järjekindlaid koosolekutel käijaid umbes neli korda rohkem on.

Need üks ühingud kuulutawad ewangeeliumi Budapestis ja eeslinnades 9 kohas, peawad junioride koosolekuid iga nädal 8 kohas, juhatawad 30 pühapäewa kooli. Peale selle 8 liiget teewad kristliku tööd pimedate seas kolmes asutuses, 24 — wangiude keskel kolmes wangimajas, 29 — laste seas „Tõeliste langemise“ wastu wõideldes, 8 — inimeste seas, kes enesetapmise katseid teinud, 11 — elatanud inimeste seas waestemajades ja 17 — langenud naisterahwaste seas kahes haigemajas. Neil on 15-ne liikmeline kirjanudus toimkond, 22 liikmeline traktaatide ja lehtede laialilaotamise toimkond, kirjawahetuse, katsumaskäiate ja misiooni toimkonnad. Siljuti algati tööd üllõpilaste seas. Seis organispeeriti erilised piibli uurimise ringid.

Ilmub kuukiri „Mustermag“ (Sinepiiwäe) 2000 ekpl. 32—24 leheküljeline.

Kui meie lõpuks pilgu pöörame oma kodumaa ühingute peale — peame kurwaks jääma. Meil on ühinguid, millede liikmete arv mitte just wäike ei ole, neil ühingutel on paljud toimkonnad, ja iga toimkonnal on suured kawatsused — kuid puudub töö wili. Töö lahub ühikutel oladel, kes tihti seepärast wäsiwad, aga suurem hulk edaspuudujaid magawad weel talwe und.

Korea presbyteriaani kirik, kelle liikmeks $\frac{2}{3}$ kõigist Korea kristlastest, oma wiimasel konverentil tegi otsuseks C. E. ühinguid ellu kutsuma koguduste juures. Selleks waliti komitee, kes lohe ühingute organispeerimisele asus.

Jaapanis edeneb C. E. töö jõudvasti. Ilmub kuukiri. Käesolewal aastal waliti uus ülemaaline liidu juhatus. Et C. E. töö mitmes ufuseltis maad leidnud, siis said juhatusse walitud mitme ufuseltis liikmed: baptisti waimuliku seminaari juhataja, methodisti kiriku ewangelistilise biuroo president, presbyteriaani kiriku jutlustaja j. n. e. Meie lohus on paluda, et Tõusua päikese maal Isfanda töö endiselt ühel meelel edasi festats ja kord paganilise maa tõfise Päikese — meie Isfanda Jeesuse Kristuse jalge ette toots.

Kristus teed otjmas eskimode sekka.

Jeesus tuli kõiki peastma. Neeger ekwatori all, hindu India põlistes metsades, alasti metslane Okeania saartel, kui ka eskimolane igawestel jää wäljabel — on lumastud Kõlgata mäel. Paljud ennastalgawad mehed ja naised on põland

kõik waewa ja häda ning rutand seda röömu sõnumet ära-peasemiseft kuulutama paganatele kõige kaugemasse maa kohta. Üks sarnane mees on ka C. E.-lane Blevin Atkinson kes töötama asus Baffi maale eskimode sekka. Ta loodab et kõik C. E.-lased igalt poolt toetawad teda palwetega ja siis wõib Isfanda abiga peagi neid terwitada eskimode C. E.-laste nimel.

Portugalia on pea wiimane maa Euroopas kus C. E. ühingud ajutati. Et protestantide arv seal wäike, seda rohkem põhjust neid palwega toetada.

Tessalonikas, mis piiblist meile väga tutaw, on asutud Greeka protestantide seas eskimode C. E. ühing. Paulus wõis kord Tessalonika kogudusele kirjutada, et nad on saanud oma usuga märgiks kõigile kes ufuwad Makedonia ja Ahtaja maal. Meie palwe oleks, et noor Tessalonika ühing kõige Greeka maa ufliikutelle ka märgiks oma elawa usu ja tulega olla wõiks.

Piibel ajalehes.

Ameerika Cincinnati osa riigis on piibli laiali laotajate selts, kes korralditud walitud tiifka piiblist ajalehtedele awaldamiseft laiali jagadab. Suur hull ajalehti awaldab ka seda, kandes nii Jumala sõna tuhandetele oma lugejatele. — Kui palju tuhandeid on, kes piiblit ei loe ega seda kirikutes kuulamas ei käi ja need saawad seda tundma õppida, kui raamatute raamatud neile ajalehe weergudel kätte tuuakse. Nii Ameerikas, aga neil Cestis puurdutawad ajalehed usu asja ainult selleks, et Jumalat pilgata ja usku igat pidi naeruwääriliseks teha.

Suur Nefas mees.

Ernest Shackleton, kuulus põhjamaade uurija, kirjutab järgmisest läbielamisest: Tema ja kaks teist meest tõttasid kord oma kaaslastele appi, kes ilma toidu tagawarata maha olid jäänud. Poolteist päewa tammusid wahetpidamata mööda nimeta jäämägedesid ja wäljasid. Üles jäämägedele ronides ja alla kurisiditubesje lastudes kaotasid nad pea kõik mis neil kaugas oli. Kuid nad sammusid läbi lugemata hädoohtude paljaste ja weriste jalgadega kuni wiimaks eesmärgile jõudsid.

„Selle hirmsa teekonna lestwusel“, räägib Ernest Shackleton, „näitas mulle, et meid neli on — mitte kolm“. Ta ei rääkind oma kaaslastele sõnagi selleft imelikust tundmuselt jell korral, aga pärast üks tema kaaslastest ütles: „mul oli imelik tundmus selle rändamise ajal, et weel keegi meiega oli“. Ka kolmas mees tuunistas hiljem sadajama.

Wõltele sellefarnaste läbielamiste wõimalikuse kohta meie elus. Mõte, et see suur „Teine“ wõib minuga ühikul teekonnal seltsida, paneb mind warisema. Minul tuleb meelde wana lugu kolmest mehest, kes oma südame tunnistuse järele

tallitafid ja seepärast alla tulisesse ahju wifati. Warsti kuningas, kes pealt waatas, hüüdis: „Eks meie ole kolm meest wifand kinniseotud leff tulesse?“ Rõuandjad kostsid: „Tõsi see on, kuningas“. Ta kosis ja ütles: „Waata, ma näen neli meest lahtipeastetud leff tules kõndiwad, ja neil pole ühtegi wiga ja neljandama nägu on ühe Jumala poja farnane“.

Wõib see suur Neljas mees weel ikka meiega seitsida nii teekonnal kui ta tules? „Mul näitas“, ütles Ernest Shackleton, „et meid oli neli, mitte kolm“. Misfugufeks imeilusaks muutus elu, kui see wõimalik on.

Mõne aja eest sai Ameerikas üks tähelepanemise wäärt pilt wäljapandud, pealkirjaga: „Wiimane kätt“. See pilt kujutas noortmeest kuradiga malet mängimas. Male kujud

olid nii illesseatud, et ainukesele nähtawale käigule, mis noormees teha wõis, kuradi poolt matt oleks järgnend. Üks kuulus malemängija tuli pilti waatama ja peale selle, kui tikk aega uurinud oli, palus ta male lauda. „Ma wõin seda poisji peasta“. Ja niilid kujufi just sellesamas korras illesseades kui pildilgi, juhtis ta mängu nii, et noormees wõitjaks jäi.

Noormeel! teie mängite ka kuradiga mängu elu peale. Teie kawal wasjane on teid raskesse seifuforda pannud ja teil on juba tundmus, et kaotama saate. Kuid teie juures wiibib „Teine—Neljas“, kes ütleb: „Mina wõin seda meest peasta“. Tema nimi on — Wägew Jumala Bog — Suremata Armastus. Kas lubate Teda oma eest mängida?

J. W. Humsley järele inglis keelest.

Õnnistud pühad.

Pühade ajal ja sagedasti juba enne pühi kuuleme, kuidas üksteisele häid pühi soowitakse. Jumala lapsed aga soowiwad üksteisele rohkem — õnnistud pühi. Tähti tarwitakse efinest enam kombe, kui sügawama siidame soowi sunnil, ja wõib olla, et ka wiimafed mõnikord pealiskaudselt asjaks pülitawad jääda. Paljud waatawad pühade peale tagasi, siis kui need juba minewikku on wajunud, ja ei leia paljust soowest hoolimatta neist mingifugust headust, waid enim paha, ja mõnel tuleb ifegi pikemat aega pühade siindumuste tagajärjel kannatada pärast nende ajamerde wajumist. Leidub eht ka neid, kes mitte kõiki oodatud õnnistusi ei ole kätte saanud, kuid siiski on ta neid, kes rohkeima õnnistuste osaliseks on saanud, kui nad seda mõiffid oodata, ja kui teised soowida usaldastid. Üks wiimastest oli ka Tallinna I. Baptisti kogudus:

Juba enne pühi kuulustid palwetes ootust ärkamiste järele, ja mida enam pühad lähenefid, seda sagedamaks muutufed palwed, nii ärkamiste, kui ka Jumala õnnistuste pärast Ussetõusmise pühadeks. Rõõmustas mõndagi teade, et inglis jutlustaja James Lees on lubanud pühad Tallinnas, ja peasjalikult I. Baptisti koguduses mõõda saata, sest oli teada, et Jumal seda meest paljude hingede peastmise junres olt tarwitunud. Juba wiimafel ajal enne pühi wõidi mitme otfija hingega paluda, kellest ka mõned peastetud said, kuna teised weel alles kindluseta seifufohale jäid. Suure reede õhtul kuulutas wend Lees ja wõis koosoleku lõpul armu järele janunejatega armuajajärele minna, kellede hullus neid oli, kes enne juba arunududjad olnud, kui ka täiesti uufi, tundmata nägufi. Seejama kordus iga koosoleku lõppus. Efimefe püha hommikupoolse koosoleku järele kogus wälke kõrwal olew kammer täis neid, kes soowifid, et neile ligemalt teed Jumala juure saaks juhatud ja nendega palutud. Teife püha õhtul tunnistafid kümme Isсандat, kui oma ifiklikku Arapeafijat, kelle sees nad rahu leidnud. Kui kolmanda püha õhtul äge wõitlus tängil täis tuubitud kõrwal ruumis kinni tella kimmneni olt wõldanud, astufid jälle kümme wälja, kelle filmad pisarate jälgist hoolimatta õnnest sarafid ja tun-

nistafid awalikult kõigi ees, et nad tõffid, sügawat õnne Isсандas täna õhtu on leidnud, mida nad effiteedel käies kaua igalt poolt otfinud, kuid kuski ei ole leidnud. Lõppefid pühad, kuid Jumal jattas oma algatud tööd ka teistel järgnewail koosolekul, kui ta kodudes. Kui teised juba hiffie aja tõttu suurem jagu lahkunud olid, leidfid weel nutma jäänud hinged otfitawat pattude andeksandmist, kuna Isсанд ka kodusse nendega kaaja läks ja mõnele rahutule weel seal rahu kinkis.

Rahjuks leidus ka neid, kes sügawas liigutuf-s, mis ifegi tugewad mehed murdis, küll tõffifelt küffid: „Mis pean ma tegema, et ma õnsaks saan?“ — kuid siiski, nii kui rikas noormees kurwalt äralkiffid, muiff küll suurte lubadustega, kuid kadufid. Isa ootab nooremad poega, mil tulewad nad jälle, kuid tulewad selleks, et Isa juure jääda.

Rõõmustawam teade on, et suurem osa neist kes peastetud said, noored on. Nende hullas ifegi mitmed pühapäewakooolilapsed. See julgustab ifeäranis neid, kes siis, kui teised wabas looduses ja mujal waba aega kasutawad, ennaft salgawalt, walfifelt pühapäewakooli jääwad, selleks, et nende wälkete siidametesse ju warakult elu seemet külwata. Meie tööd Isсандas ei ole fihine.

Teame kõik, et mure Jumalata elawate laste pärast sagedasti õffiti wanemate filmift une rõõwib, hinge waluga täidab, kurwastufepifaratega palgeid ja patje niifutab, tagasihoiatud, sügawaid õhkeid kuuldawale tuues. Et ole siis ime, kui wanemad õnne joowastusse satuwad, nii et nad rõõmu pärast õffel magada, ega päewal ka efimefes waimustufes algufes tööd teha ei mõista, kui nad korruga leiawad, et nende lapsed, kelle pärast nii kaua palutud, ja wõib olla palju filmapifaraid walatud — korruga peastetud ja Jeesufe omad on.

Isсанд jattab weel oma tööd ja ootame weel suuremaid õnnistufi:

„Armud niilid meile ju tllgub, wafeks Ta sadada ka!“

Vühifefed teated meie noorfoo tööpõldudelt.

Rodumaa teated.

7. mail pühifes Saapsalu Method. I. C. E. Ühing oma teift aastapäewa.

Bidustus päew kadus soojas kooswiibimises mõõda. Nasta aruante mida ettekanti on rõõmustaw. Ühing ei ole ühtgi liiget kaotanud, kes maailma tagafi oleks läinud, ainult üks — seegi läks teife ufu seffti, aasta jooksul juure on tulnud 15 liiget, 3 wenda ja 12 õde, praegu liimeid 44.

Nastane rahaline läbikäit on 9000 mrf. Tahame Saapsalu lastega Isсандat tänada, et tema nii helde ja rikkas on oma lapsi läbitandma, rõõmustame siidameft selle üle ja soowime head tahtmist, armastust ja jõudu edaspidises töös.

Rakwere ja Runda Methodisti kog. I. C. E. Ühingud on lahkunud C. E. liidust ja endid Epwocht Siga'ks ümber muutnud.

Tallinna S. Risti C. E. Ühing pühifes oma 4 aastapäewa 30. aprillil. Hommikufe kooswiibimisel anti aru Ühingu tegewufest, milles nii mõndagi rõõmustawad kui ka kurwastawad. Nasta jooksul on ühinguft mahakustatud ja lahkunud 15 liiget, juure tulnud 13. Praegu tegewad 95, poolhoibjaid 62, toetajaid 2, aulikkmeid 2, aastane kasja läbikäit ligi 300.000 mrf. Toimfondi praegu 10.

Jmus hiljuti triffift v. Tuttari uus raamat Ewangeeliumi wõidud pagana-maailmas 1 anne.

Soowitaw igale noorele kes ewangeeliumi wõidukäigust üleilidift pilti tahab saada.

Saada Tallinnast Israeli tän. 12—4. Niifama tohiffime soowitada A. Rothi jutustust „Kui elu murti“. Saada „Selfimehe“ kauplufest S. Karja t. 20.

Wastutaw toimetaja: Jaan Peipman.

Toimetus: R. L. Marley, Woldemar Rakkes, Peeter Sink, Ernst Aber, Johannes Peipmann, Harald Dahl ja Hendrik Tuttar. Wäljaandja: Eesti Noorte Üskiffude C. E. liit.

R. D.-Ü. „Raja“, end. B. Mäns'i triff, Tallinn, Lai uul. 5.

Wäikesed lood.

Palwe ja töö.

Mitte kaua aega tagasi pööras üks pühapäewa koolide juhataja ühe naisterahwa poole ja küsis: „Kas teie ei tahaks meie pühapäewa koolis üht klassi oma juhataja võtta“?

„Oh ei“ oli vastus, „ma ei või lootagi, et seks aega saan, sest kõik mu aeg on ära jaotatud“.

„See küll“, ütles kooli juhataja, „ma ei taha teid selleks fundida, kuid kas teie ei tahaks seda oma palwe asjaks teha“?

„Ja, ma tahan paluda“.

Umbes nädala pärast sai kooli juhataja jälle selle naisterahwaga kokku ja tähendas:

„See klass ikka veel ootab teid“.

„Wäga hea“, oli vastus, „ma asun kohuse täitmisele järgmisel pühapäewal“.

See naisterahwas on seft ajast olnud üks truuwimatest ja wäärtuslikematest õpetajatest selles koolis. See on imelik, kui tähtsaks Kristuse töö saab inimestele, kui nad selle eest paluwad. On lihtsalt wõimata kristlikul mehel ehk naisel paluda iga päew Kristuse riigile edu, ilma et ta ei saaks sellest tõesti huwituid ja et temas ei tõuseks palaw soov ise selleks kuidagi kaasa aidata.

[Inglis keeleft.]

Jeefuse Kristuse sõdija naisterahwas.

Haigus rüüstas ühe palgalise mehe perekondas. Üks peastarmee soldat oli sinna saadetud haigetele abiks. Pärast awaldas mees kellegi armee juhatajale tänu, kus ta muu seas ütles:

„Õde, keda meile saadeti, wõis maha langeda ja põrandat küütrida, aga ta wõis ka klaweri äärde istuda ja mängida. Ta palus minu naisega ja awaldas minu laste peale niisugust mõju, kui waevalt keegi teine seda wõiks. Kui ta meist pidi lahkuma, siis tundus see nii õudne, et meie seda ei suutnud uskudagi“.

„Ma olen kõigile kõigiks saanud, et ma kuidagi wiisi kedagi wõiksin ära peasta“, oli Pauluse juhtsõna. Almal toodud, elust wõetud pilt läheneb Pauluse atele, nagu seda mõista wõime.

Enesefaitse kunst.

„Mis teie arwate, kas see peaks olema patt kui enesefaitse kunsti õppin“ küsis keegi noormees oma hingekarjaseft.

„Sugugi mitte“, wastas jutlustaja, „juba omas nooreseas olen ma seda kunsti õppinud, ja see on tihti olnud mu elus mulle kasuks“.

„Tõesti“? Misuguse süsteemi järel olete teie harjutanud? „Kas Suliwanfi järel“?

„Oh ei, ma olen Salomo süsteemi järel õppinud“.

„Salomo süsteem? Weel kunagi ei ole ma selleft kuulnud“.

„See on wõimalik. Teie leiate seda süsteemi õpetuse sõnade 15 peatükis, esimeses salmis ning on järgmine: „Tasane koostmine pöörab tulise wiha tagasi“.

Sokratese parem kink.

Kui kord Sokratese õpilased enamiste kõik teinud temale kinkisi, lausunud üks tema parematest õpilasteft kurwalt: „Midagi ei ole mul, kallid õpetaja, mida sulle kinkida wõiksin, sest olen waene; aga ühte tahan ma teha, ma annan iseennast sulle nii kuidas olen“. See peale ütles Sokrates südamelikult ja liigutud et see tema kõige suurem kink sell päewal olnud.

Jeesus, meie suur meister, waatab armastates Su peale. Teistel on wara ja andeid mis panewad ta jalgu, ta teenistusse. Ära kurwastu kallis süda, et oled nii waene ja wäikene, ta tahab sind, su südant, siis leiad et ta filmad meelegaas ju peal puhkawad.

„Noorte Elu“

tellimisi wõtawad wastu:

Arutülas — Julius Liwak, Miku talus.
Haapsalus — Ferdinand Tombo, S. Liwa tän. nr. 7.
Halsas — Antonie Kull, Halsala, Laane poodis.
Hiiu-Kärdlas — Alma Westb-rg.
Rehras — Karl Märtnann, Baptisti salwemajas.
Reilas — Marie Maasing, E uplus „Ufaldlus'es“.
Martnas — Jaan Kõrgeaar, Lohru wald, Kaasiku külas, Haapsalu laudu.
Mihklis — Edu Kiripuu, Konga wald, Kibura küla, Pärnu laudu.
Narwas — Joh. Wink, Westerwalli tän. 16, krt. 27.
Noarootsis — õpetaja E. Saunebaum, kiriku mõisas.
Nuijas — Arnold Mitt, Nuija postkontoris.
Paides — Helene Siiberg, Wäikeste laste koolis.

Pärnus — Marta Bilgats, S. Sepa tänaw nr. 12.
Rahklas — Ernst Roosmann, Simuna-Rahkla, Rakke laudu.
Ratweres — Aleksander Moorberg, Parkali tän. 9, ja Antonie Sööt, Pikk tänaw nr. 42.
Ruilas — Fer. Numann, Ruila wald, Kotmardi talu, Liwa laudu.
Tallinnas — Jaan Peipmann, Miska tän. 5, krt. 6.
Taeblas — Jaan Petree, Taebala wald.
Tartus — Karl Michelson, Kiwi tänaw 55, krt. 5.
Tartwastus — E. Amtmann, Mustla alew.
Balgas — Sophie Sirel, Puschkini tän. 1.
Wiljandis — M. Allewit, Posti tän. 1.
Wiimis — Wold. Wiik, Kummuli küla, Liwa talu.

Sealsamas müüakse ka üfikuid numbreid. Peale selle on „Noorte elu“ laada noorsoo feltide raamatu laudabel ja Tartwitajate ühijuse „Selisimehe“ kaupluses Tallinnas.

Tellimise hind 130 mk. aastas postiga, üffik number 15 mk.

Noored, iseäranis ühingute kirjanduse toimekonnad, wõtke oma häälekandja laialilaotamisest elawalt osa.

Toimetuse aadress: Tallinnas, Miska tän. nr. 5, krt. 6.

Oma igawese kodumaale kutsuti meite hulgaft, öed
Emilie Küütel ja Meeta Baumann.

26. aprillil.

19. mail.

Rõõmsa jälleägemiseni kallid, öed!

Tallinna S. R. C. E. noored.

1922 a. ülemaaline ühendud usklikkude koosolek (konwerents)

peetakse Issanda abiga Nelipühi 2, 3 ja 4 pühal, see on 5., 6. ja 7. juunil, Tallinnas, Weerenni tänawal nr. 4-a palwemajas. Selle

eesmärgiks

on, 1) et kõigi usufeltside ja ringkondade usklikkud üle Eesti üksteist rohkem tundma, armastama ja üheteisest arusaama õpiksid; 2) et wennalik meel usufeltside wahel walitsema saaks; 3) et kinnitatud saaksime nähjes, et Issandal Iisraelis weel oma 7000 on kes põlwi Paali ette nõtkutanud ei ole; 4) et mõnes üldtähtsas usu elu küsimuses waljust, õpetust ja juhatusi saaksime; 5) kõigesuuremaks palweks, soowiks ja igatsetud eesmärgiks on, et elaw Jumal ise meile tuntawalt ligi oleks ja kõiki nii õnnistaks, et uue jõu ja armastusega täidetud wõiksime igaiks jälle oma wõitluskehale minna.

Osawõtta

palutakse igaihte, kellel Jeesuse wiinne soow ja palwe: „et nemad üks oleksid“, kallid on; kõiki, kellel Jumala riik esimene ja ülem kui mingi muu asi on; kõiki kes Jumala laste osasaamises uut usu kinnitust, armastuse õhutust ja lootuse elustust Issandalt igatsewad saada.

Kõiki tulijaid palume juba aegsasti endid Issanda ees läbi katsuda, oma südameid puhastada lasta ja lõpmata Jumalat paluda, et Ta oma riigi tööd rohkete õnnistaks.

Palutakse iga tulijat ise reisufulu ja ülespidamise eest hoolitseda, kuna õwimaja neile muretsetakse, kellel seda ei ole. Palutakse aga aegsaste teatada, kes õwimaja tarwitab, järgmise aadressi all: Ed. Lilienthal, Tallinnas, Weerenni tän. 4-a.

Päewatord.

Nelipühi laupäewa õhtu k. 7 on ühiskoori laulu proow Weerenni t. palwemajas.

I. Nelipühi püha.

a) koosolekud enne ja pärast lõunat kõiges palwemajades harilikul ajal, wõeraste wendade osawõtmisel, foguduse wanemate waba walimisel.

b) Pühapäewa koolilaste koosolek Weerenni t. nr. 4-a k. 1—3 p. I. Juhatawad w. S. Thal ja õ. Seilmann.

d) k. 1/28 õhtu ühiskoori laulu proow.

II. Nelipühi püha.

Hommitu k. 1/210—10 palwetund, juhatab w. Mädasson, k. 10—1 lõunani kõned:

1. Lunastamise töö. J. Mädasson, Wendade fogudusest.

2. Jumala laste kaswatamine. Ed. Lilienthal, Ewang. Kristlaste fogudusest.

3. Pühitus. M. Priksast, Methodisti fogudusest. Kella 1—4 lõunane waheaeg. K. 4—6 Terwituste äraandmine ja liihike sõna. K. 6—9 wabad kõned. Uratus koosolek. Kuulutawad 6 wenda igaiks 15 minutit.

III. Nelipühi püha.

Hommitu kella 1/27—1/29 ühine püha õhtu söömaaeg konwerentsist osawõtjatele. Püha õhtu söömaaeg on iga igatsejale waba, aga palutakse wäga, et keegi ei tuleks pöömata meele, leppimata südamel, ega roojastatud südamel tunnistusega, waid et igaiks Jumala ees oma südant läbi katsuks.

Hommitu k. 1/210—10 palwetund, juhatab w. Ed. Lilienthal.

K. 10—1 lõunani kõned:

1. Mis pean ma tegema Jeesusega, keda hiinitakse Kristuseks? w. E. Luther, Baptisti fogudusest.

2. Ususe kaswamine igapäewases elus ja hingeelus. K. Marley, wanem, Siniise Kristist.

3. Kristuse awilmunise wastu walmistamisest. E. Tannebaum, Ew. Lutheri fogudusest.

K. 1—2 kuulutaja wendade koosolek tulewase konwerentsi nõukogu walimiseks.

K. 5—8 õhtu wabad kõned. Kõnelewad 6 wenda, igaiks 15 minutit.

IV. Nelipühi püha.

Hommitul: k. 1/210—10 palwetund, k. 10—1 lõunani kõned:

1. Käst ja arm. w. Sirotkin, Eesti ühendud usklikkude misjoni seltsist.

2. Langenute peastmisest. w. Jalakas, Saalemi peastmise seltsist.

3. Nooruse hädad ja abi ning jõuallikas. J. Saar, C. E. nooruse seltsist.

Kella 5—7 õhtu wabad kõned, kõnelewad 6 wenda, k. 1/28—1/210 Jumalaga jätmise sõna.

Osawõtjaid koorisi palutakse järgmised laulud hoolega kätte õppida:

Uus kiriku lauluraamat: nr. 196, salmid 1. 6. 7 (Punsheli wiis nr. 237-b), 475 f. 1. 3. 7. (wiis Talle kiitusest nr. 520), 249, f. 1. 2. 3. (Punsheli wiis nr. 445).

Laulud Talle kiituseks: nr. 493, 499, 523.

Waimulik Laulja: nr. 24, 308, 348, 413 (palutakse meeste ja naiste koorisi harjutada) 415 ja 425.

Siioni Laulja: nr. 55, 84, 130.

Ewangeeliumi Laulud: nr. 5, 19.

Teekäija kandle hääled: nr. 23, 47, 144, 146, 169, 184.

Konwerentsi juhatusel nimel: J. Mädasson.